

Sirküler No: 4515**Sirküler Tarihi: 28.07.2025****KONU: VADELERİ ÇAKIŞAN DÖVİZ SWAP VE FORWARD SÖZLEŞMELERİNDE, SÖZLEŞMEDEN KAYNAKLANAN ANAPARA YÜKÜMLÜLÜKLERİNİN KARŞILIKLI OLARAK NAKDEN (FİZİKİ TESLİM) YERİNE GETİRİLMESİNİN BSMV' YE TABİ OLUP OLMADIĞI**

Gelir İdaresi Başkanlığı İstanbul Defterdarlığınca verilen 10.10.2013 tarih ve 39044742-BSMV-1670 sayılı Özelge' de, özetle;

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, şirketiniz ile bankalar arasında farklı döviz kurlarına dayanan birden fazla forward ve swap sözleşmesi yapıldığı, bu sözleşmelerle önceden belirlenen belirli vadelerde döviz alım ve satım işlemleri gerçekleştirildiği, bu sözleşmelerin muhasebe kayıtlarında banka forward hesabında anapara giriş çıkışlarını gösterir şekilde muhasebeleştirildiği, sözleşmelerin bazılarının vadelerinin çakışabildiği, bu durumda bankalarla şirketiniz arasında yapılan birden fazla forward ve swap sözleşmelerinin vadelerinin çakıştığı tarih itibarıyla hesaplanan ve banka ile mutabık kalınan anapara ödeme tutarlarının herhangi bir nakdi uzlaş fiyatı belirlenmeden veya sözleşme bazında kar/zarar hesaplanmadan hesaben karşı tarafa ödendiği, bu işlemlerin fiziki teslimatla sonuçlanması nedeniyle kambiyo işlemi olarak değerlendirilmesi ve %0 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabi tutulması gerektiği belirtilerek konuya ilişkin görüşümüzün bildirilmesi talep edilmektedir.

Konu ile ilgili açıklamaların yer aldığı 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin;

-"B-Kambiyo Muameleleri" başlıklı bölümünde, "Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 2 nci maddesinin (h) bendinde döviz (kambiyo); efektif dâhil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev'i hesap, belge ve vasıtalar olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla, kambiyo olarak değerlendirilen söz konusu hesap, belge ve vasıtaların ana unsur olduğu işlemlerin kambiyo işlemi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, dövizin TL veya döviz ile değişimini öngören ve bir tarafa alım, diğer tarafa da satış hakkı/yükümlülüğü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde; sözleşme vadesinde söz konusu sözleşme yükümlülüklerinin fiziki olarak yerine getirilmesi (sözleşmenin fiziki teslim ile sonuçlanması), yani kambiyo işleminin ana unsur olması durumunda, bu işlemin kambiyo muamelesi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, sözleşmenin vade tarihinde tarafların sözleşme dolayısıyla lehe aldıkları parayı hesaplayıp ödemek suretiyle sözleşmeyi sonlandırmaları halinde, sözleşmenin ana işlem olarak kabulü gerektiğinden, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin nakdi uzlaş ile sonuçlanmasının kambiyo muamelesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

6802 sayılı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca, kambiyo alım ve satım muamelelerinde döviz satışı ile birlikte vergiyi doğuran olay gerçekleşmekte ve döviz satış tutarının tamamı vergiye tabi bulunmaktadır. Ancak, 2008/13459 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, 1/5/2008 tarihinden itibaren döviz satış işlemlerinde BSMV oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

Bu nedenle, fiziki teslimatla sonuçlanan döviz/TL ve döviz/döviz vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri neticesindeki kambiyo işlemlerinde BSMV oranı sıfır olarak uygulanacaktır. Öte yandan, söz konusu sözleşmelerin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanması durumunda ise, sözleşme dolayısıyla lehe alınan paranın hesaplanması ve bu tutar üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanması gerekmektedir."

-"D-2- Forward İşlemlerinin Vergilendirilmesi" başlıklı bölümünde, "... Banka ve bankerler tarafından dövize veya diğer finansal varlığa dayalı olarak yapılan forward işlemlerinde sözleşme dolayısıyla lehe alınan paralar BSMV ye tabi tutulacaktır. Ancak, fiziki teslimatla sonuçlanan döviz/TL ve döviz/döviz forward sözleşmelerinde ana işlem kambiyo işlemi olduğundan, BSMV oranı sıfır olarak uygulanacaktır. Sözleşmenin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanması halinde ise, sözleşme nedeniyle lehe alınan para üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanacaktır."

-"D-3-a) "Para Swapı İşlemleri" başlıklı bölümünde, "... Para swapı sözleşmesini fiziki teslimle sonuçlanması durumunda, bu işlem kambiyo işlemi niteliğinde olacağından BSMV hesaplanmayacaktır. Ancak, para swapı sözleşmesinin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanması halinde BSMV mükellefleri tarafından lehe alınan paralar %5 oranında BSMV ye tabi tutulacaktır."

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, şirketinizle bankalar arasında yapılan ve vadeleri çakışan döviz swap-döviz forward sözleşmelerinde, sözleşmelerde belirlenen anapara tutarlarının taraflarca borç alacak şeklinde mahsuplaşarak kalan bakiyelerinin karşılıklı olarak ödenmesi durumunda, sözleşme fiziki teslimatla sonuçlanmış olacağından söz konusu işlemler kambiyo muamelesi olarak değerlendirilecek olup, bu işlemlerde BSMV oranının sıfır olarak uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Ancak söz konusu sözleşmelerde, tarafların vade tarihinde sözleşme dolayısıyla lehe aldıkları parayı hesaplayıp ödemek suretiyle sözleşmeleri sonlandırmaları diğer bir ifadeyle sözleşmelerin nakdi uzlaşısı ile sonuçlandırılması durumunda, bu işlemlerde kambiyo işlemi ana unsur olmayacağından bu sözleşmeler dolayısıyla lehe alınan paralar üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanması gerektiği tabiidir.

Açıklamasına yer verilmiştir.

Bilgilerinize sunarız.

Ş.A. Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

(*) İşbu belge içeriği sadece bilgilendirme amaçlı olup, buradaki açıklamalar dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan şirketimiz sorumlu değildir.